

Denderwindeke

Dorp van 1001 kapellen en bakermat van de Romeinen

WANDELING

Startplaats is de statige **Sint-Pieterskerk 1** die zich meer dan waarschijnlijk bevindt op de plaats van de eerste kerk die hier ooit stond. Daarmee gaan we terug in de tijd tot het moment dat Denderwindeke werd gekerstend, allicht net als het naburige Meerbeke, door de Heilige Amandus op het einde van de 7de eeuw. Nadat de parochie in 896 aan de Gentse St-Pietersabdij werd geschonken, werd ze in 1492 overgenomen door de Norbertijnerabdij van Vicoigne die ze op haar beurt vanaf 1735 overdroeg aan de Norbertijnen van Ninove.

De tweede kerk op deze site, de oorspronkelijke gotische uit de 15de eeuw, kende in de loop der eeuwen goede en slechte tijden en werd veelvuldig opgelapt. In 1731 spreekt de deken echter van een "grote maar vuile kerk met een toren die op instorten staat", maar het duurt nog tot 1750 eer ze wordt gerestaureerd en pas twee jaar later komt er een vloer in blauwe hardsteen. In 1838 slaat het noodlot toe als de kerk wordt verwoest door een brand. De huidige neoclassicistische kerk -allicht de derde dus- werd opgetrokken vanaf 1838 en ingewijd in 1842; de toren werd voltooid in 1860. Sporen van die vroegere gotische kerk vindt men nog gemakkelijk in het huidige gebouw, zo werd het laatgotisch hoogkoor geïntegreerd. Het vorige bedehuis was trouwens veel te klein geworden om alle gelovigen, die dan maar noodgedwongen de eredienssten vanop straat meevolgden, te herbergen. De kerk die we nu zien bestaat uit een deels ingebouwde westertoren met naaldspits, een driebeukig schip en een koor geflankeerd door twee sacristieën van meer recente datum. Het mooie

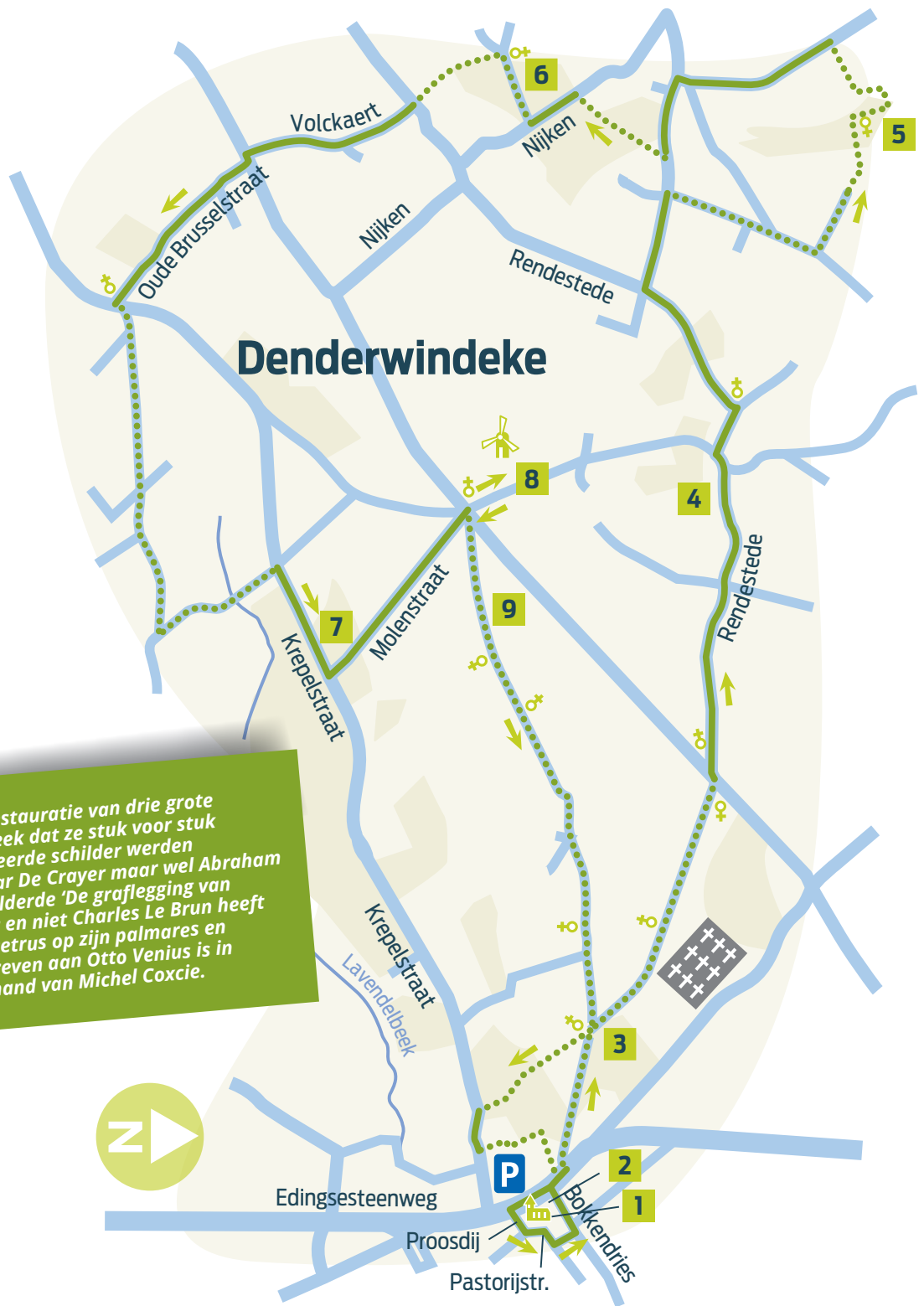
en rijke interieur omvat o.a. een houten triptiek uit 1590 met de kruisiging van Christus, enkele monumentale waardevolle schilderijen van meesters uit de 16de en 17de eeuwse Vlaamse School en schitterende glasramen die begin 20ste eeuw werden geplaatst.

Neem rustig de tijd om rond de kerk te wandelen. Je vindt er de zes staties van O-L-Vrouw van Zeven Weeën voorgesteld in de vorm van niskapelletjes (uit 1808) met gekleurde terracotta reliëfs. Als zevende statie fungeert het bas-reliëf boven de ingang van de kerk, voorstellende de graflegging van Christus. Het oude kerkhof met verweerde grafstenen en monumenten straalt een unieke sfeer uit. "Ad vitam aeternam"... "tot in de eeuwigheid".

START- EN AANKOMSTPLAATS Sint-Pieterskerk
AFSTAND 10,6 km
OPPERVLAKTE 1.523 ha

Denderwindeke

Het kan verkeren: bij de restauratie van drie grote schilderijen uit de kerk bleek dat ze stuk voor stuk eeuwenlang aan een verkeerde schilder werden toegeschreven: niet Gaspar De Crayer maar wel Abraham Janssen Van Nuyssen schilderde 'De graflegging van Christus', Antoon Sallaert en niet Charles Le Brun heeft de marteldood van Sint-Petrus op zijn palmares en 'De Kruisdood', toegeschreven aan Otto Venius is in werkelijk allicht van de hand van Michel Coxcie.

We staan met de blik gericht naar de voorgevel van de kerk. Volg het paadje langs de rechtergevel van de kerk, ga aan het eind de trappen af en je komt op Proosdij. Rechtover de achterzijde van de kerk zien we de voormalige pastorie, een gerestaureerd karaktervol pand, nu bewoond door mensen die begeleiding nodig hebben. We gaan links en nemen de eerste straat links waar een lange muur de achterkant van de proosdijtuin omsluit. Zo komen we op de Bokkendries. Op de plek van de parochiale zaal bevond zich ooit een Romeinse villa. De overblijfselen ervan werden ontdekt bij de aanleg van de tramlijn Leerbeek-Ninove waarvan hier de terminus was. Van het tramstationnetje of Romeinse resten is vandaag niets meer te zien. We gaan links en komen zo aan de Edingsesteenweg.

Het grote herenhuis met bepleisterde en geschilderde 19de-eeuwse voorgevel, aan onze linkerkant op de hoek, waarvan we reeds de grote beboomde en ommuurde tuin konden zien, is de voormalige **proosdij van de abdij van Vicoigne 2** die de parochie meer dan twee eeuwen lang geestelijk bestuurde.

We dwarsen de steenweg. Op het plein gaan we rechts en stappen een 50-tal m verder rechts, naast huis nr. 325, de brede Windekeveldweg in (dus niet het smalle voetgangerspadje). Nauwelijks de bebouwing voorbij is het landschap bezaaid met een dozijn kapellen en kapelletjes.

staat het enige kapelletje met klokkentorentje, gebouwd door Lucie Van Cauwelaert die eerst haar 27-jarige man en later haar enige zoon verloor. We wandelen rechts van de kapel 'Rendestede' in.

Een eind verder links, op nr. 7, zien we een ingrijpend verbouwde **gesloten hoeve 4**, waarvan de gebouwen onder pannen zadeldaken staan gegroepeerd rondom een rechthoekig geplaveid erf. De oorspronkelijke boerderij dateert van begin 20ste eeuw.

Dit is de "**Wegom van O-L-Vrouw van Zeven Weeën 3**" die ook nu nog, individueel of -midden september gezamenlijk- wordt "gegaan" en waarbij Onze-Lieve-Vrouw wordt aanbeden. Er zijn officiële en niet-officiële kapellen, onregelmatig ingeplant langs beide kanten van de Windekeveldweg, de Heirebaan en de Schone Godweg. De meeste bedehuisjes zijn gerestaureerd. De driehoekige Wegom is hoe dan ook een van dé bezienswaardigheden van dit dorp.

Aan "*de kapel van Thibautes*" zoals ze in de volksmond wordt genoemd, de eerste van een schier oneindige reeks, stappen we de rechtse veldweg in en passeren zo aan de achterkant van het huidige kerkhof. Al snel duikt in het landschap ook de stenen windmolen op die ons op nagenoeg onze volledige wandeling zal begeleiden. De veldweg leidt ons naar de Heirebaan, waar twee kapellen, weliswaar gescheiden door de straat, mekaar gezelschap houden: vóór we oversteken zien we rechts de kleine 'Schone God'-kapel en aan de overkant van het kruispunt

Even verderop links leidt de Molenweg rechtstreeks naar de stenen windmolen maar wij gaan rechtdoor langs Rendestede. Alweer komen we voorbij een alleenstaand kapelletje, dit keer uit 1903. Wij volgen links de weg mee om aan de volgende tweesprong rechts te nemen en zo Rendestede aan te houden. We nemen er de eerste brede veldweg rechts. Het landschap dat zich intussen heeft aangediend is zonder meer indrukwekkend: op een hoogte van +/- 67 m boven de zeespiegel genieten we van een prachtig zicht op de alluviale vlakte van de Dender. Links bemerken we onder meer de kerk van Pollare en de watertoren

van Sint-Lievens-Esse. We gaan de eerste veldweg links in (we volgen een eindje knooppunt nr. 44 van het wandelnetwerk) die ons een eind verder op een smal voetpad tussen de omheining van twee weiden brengt.

In de kerk van Denderwindeke bevindt zich ook een draagbare biechtstoel daterend van de 17de eeuw. Die werd in de sacristie geplaatst om de biecht af te nemen van... slechthorenden. Door zich af te zonderen in een apart lokaal kon niet iedereen meeluisteren naar de biecht die nogal luid weerklonk. Probleem opgelost dus? Niet echt: de misdienaars stonden soms stiekem aan de sacristiedeur te luistervinken.

Het duurt even eer we zien wat we hier, in het Lambrechtsbos, hebben verloren: in de diepte duikt, midden het groen, de prachtige **Lambertuskapel 5** op die van ongeveer 1600 dateert. Reeds in 1618 maakte een dekenaal verslag gewag van deze kapel "met strooien dak" waar het jaar voordien 2.000 bedevaarders waren geweest. De Lambertuskapel kreeg in 1907 een herstelbeurt en werd in 1948 opgefrist. Ook in 1992 werd ze onder handen genomen, dit keer door de familie André Cieters, in herinnering aan hun zoon en broer E.H. E. Cieters. Het interieur omvat o.a. een beeld van de H. Lambertus op het altaar. Op Paasmaandag wordt hier telkens een mis opgedragen en vindt er een dierenwijding plaats. Naast de grote kapel staat in een klein stenen kapelletje een O-L-Vrouwbeeld en onderaan de trappen verscholen ligt zelfs nog de uitgemetselde bron waarin je 'Sint-Lambertuswater' kan putten. De Heilige beschermt tegen koorts, lamheid en andere kwalen....

We volgen verder het smalle padje dat ons door het brongebied brengt, gaan op het eind links, dan nogmaals links en stappen dan rechts tussen de omheiningen van de weiden tot op de straat waar we links richting kasseibaan nemen. Op het eind daarvan gaan we links, (we zijn opnieuw op Rendestede) tot aan de voormalige -nu verbouwde school- waar we aan de straatkant in de gevel '1912' in een steen kunnen zien. We nemen echter het smalle voetpad net ervoor rechts (let op, in slechte staat) waarlangs een aantal oude verweerde knotwilgen staan. Zo komen we op het gehucht 'Nijken', vroeger rijk aan 19de-eeuwse hoevetjes. Recht voor ons ligt de Bosberg en in de verte ook Geraardsbergen. Wij wandelen links en even verder, aan nr 23a slaan we rechtsaf (in de volksmond de "Wolvenkasj").

Aan de driesprong, met de **kapel van Sint-Rochus 6** daterend uit 1916, stappen we links tot het kruispunt. Eigenaardig is dat nagenoeg alle straten die hier samenkomen 'Volckaert' heten. Wij gaan rechtdoor en komen aan het kruispunt met de Heirebaan. We gaan (schuin) rechtdoor, de Oude Brusselstraat in. Al wandelend bemerken we rechts het pittoreske zandstenen kerkje van Nieuwenhove (Geraardsbergen). Het volgende kruispunt

is dit met de Krepelstraat waar we quasi rechtdoor (heel even links en dan onmiddellijk rechts) nemen en langs afspanning 'De Kroon', iets meer dan een halve kilometer tussen velden en weiden wandelen tot aan een tweesprong waar we links gaan (aan het groene fietsbordje nr. 94). Na een deel holle weg brengt een bruggetje ons

over de Lavondelbeek en zo komen we opnieuw op de Krepelstraat. We stappen een 250m rechts en zien op de hoek met de Molenstraat een **half-gesloten hoeve 7** waarvan de deursluitsteen van de korfboogdeur in de woning '1768' vermeldt. We wandelen er links de Molenstraat in en bemerken er de enorme schuur.

Noch de broederschap van Onze-Lieve-Vrouw van Zeven Weeën, in Denderwindeke officieel opgericht in 1813 maar feitelijk reeds ouder, noch de bouw van de kapellen van de Wegom, noch de ommegang zelf heeft iets te maken met cholera of andere epidemieën al vertellen legendes graag anders. Het ging om de aanbidding van de Mater Dolorosa, de Moeder van Smarten. De aanbidding van de Zeven Weeën van Maria ontstond in het Italiaanse Firenze rond de 13e eeuw en verspreide zich over heel Europa, ook in de Denderstreek.

Georges Vande Winkel in "200 jaar Wegom", een uitgave van Davidsfonds Denderwindeke

Zo komen we (eindelijk) aan de stenen **korenwindmolen 8**. Deze molen is de enige die overblijft van vijf molens die ooit wind en weer trotseerden in Denderwindeke. De ronde bakstenen bergkorenmolen met gaanderij dateert van rond 1790 en was oorspronkelijk eigendom van molenaar Pieter-Jan De Smet. De oude lager gelegen molenaarswoning maakte plaats voor een nieuwbouw. Bijna 10 meter hoog, heeft de molen een basisdoorsnede van 8 meter, de muurdikte aan de basis bedraagt liefst 1 meter. De ronde romp is gesierd met baksteenfries.

De hoofdaandrijving werd oorspronkelijk verzorgd door een mechanische gietijzeren drijfkrachtinstallatie. In 1872 werd een stoommachine als hulpaandrijving geïnstalleerd die dienst deed tot in 1922 een dieselmotor werd in gebruik genomen. Bij enkele dringende instandhoudingswerken in 1991 werd het 'gevlucht' (de wiken) weggenomen. Na een volledige restauratie werd het geklasseerde monument in 2006 plechtig ingehuldigd. De molen wordt ook de *'Molen ter Zeven Wegen'* genoemd omdat hier vroeger inderdaad zeven wegen bij mekaar kwamen. Niet te verwarren, zoals vaak gebeurt, met de ommegang van *'zeven weeën'*, de Molen ter Zeven Weeën bestaat niet... Onlosmakelijk verbonden met de Stenenmolen is de neogotische kapel uit 1885, de enige nabij een woning.

We keren de molen letterlijk de rug toe en wandelen weer naar de Heirebaan die we oversteken om schuin de veldweg aan de overzijde van de straat in te gaan. Een eind verderop zien we links het **oudste kapelletje 9** van de Wegom. Bijna onleesbaar staat er: *'Dese capelle is Geboudt Ter Ere van O-L-Vrouw van Bijstandt door Hendrik Van Cauwelaert en zijne huisvrouw Maria Mignon Anno 1768'*. De kleurrijke mozaïek binnenin werd ontvreemd. Tal van andere kapellen van de Wegom liggen op onze weg of zien we in de verte en ook de toren van de kerk van Denderwindeke duikt snel weer op. De veldweg rechts laten we voor wat hij is en gaan rechtdoor. Zo komen we weer aan de kapel van Thibautes die we bij aanvang van onze wandeling ook al op ons pad vonden. We slaan er rechts in en wandelen langs het smalle paadje tot de Krepelstraat (aan het bordje met knooppunt 66 rechtdoor). Even stappen we links op het voetpad om dan net voorbij het huis met nr. 10 links de smalle voetweg met de trappen in te gaan.

Dit paadje meevolgend wandelen we aan de T-splittings rechts en komen uiteindelijk op het kerkplein uit waar ook het vertrekpunt van deze wandeling lag.

De kapelletjes rond de kerk (de "kleine" ommegang) zien er allemaal ongeveer identiek uit. Let op het vijfde, dat heeft een andere vorm. Waarom weten we niet...

